

INVENȚIILE LA NOI



ACASĂ



Proprietatea
Intellectuală în
Viața Cotidiană





Invențiile la noi acasă

În iunie 1999 Organizația Mondială pentru Proprietate Intelectuală a amenajat în cadrul Centrului de Informare o bucătărie, o cameră de zi, camera copilului în cadrul unui apartament obișnuit cu scopul de a ilustra modul în care diferitele aspecte ale proprietății intelectuale formează o parte cheie a vieții de zi cu zi. Expoziția „Invențiile la noi acasă” a durat până în iunie 2000 și a atras peste 18.000 de vizitatori. Această broșură este realizată pe baza expoziției.

A merge acasă înseamnă a pătrunde într-un univers construit și umplut cu creativitate și inventivitate umană. De la un covor țesut manual până la un divan, de la un ulcior de lut până la o carafă din sticlă șlefuită, de la obiecte și articole de uz casnic pe care le utilizăm în viața cotidiană, cum ar fi deschizătorul de conserve, frigiderul, telefonul, până la muzică, picturi, cărți și fotografii de familie care ne fac să zâmbim, fiecare lucru care ne înconjoară este rezultatul creativității umane.

Aceste lucruri sunt creații ale minții omenesti, prin umare, constituie **proprietate intelectuală**. Ele sunt prezente în fiecare clipă a vieții noastre, din zorii zilei până în amurg, chiar și în timp ce dormim. Ele pot să ne dea o stare de confort, ca de exemplu o saltea moale, sau pot să ne deranjeze, cum este ceasul deșteptător.

Pot să ne facă să visăm - un roman, o simfonie, un film - și pot să ne facă să reflectăm. Sau pot să gândească pentru noi - un program software, un calculator, un computer.

Dacă uneori ele ne par banale, alteori ne surprind.

Corvoada treburilor menajere zilnice se diminuează și sporesc posibilitățile de distracție și plăcere.

În toate activitățile noastre suntem înconjurați de roadele creativității; ele constituie o parte integrantă a vieții noastre. Invențiile sunt cu adevărat la noi acasă.

Proprietatea intelectuală - rodul creativității și inventivității umane se împarte în două categorii. Prima este **proprietatea industrială**, care include invențiile, mărcile și indicațiile geografice, desenele și modelele industriale.

PROPRIETATE
INDUSTRIALĂ



A doua categorie a proprietății intelectuale sunt **drepturile de autor și drepturile conexe**, și include o mare gamă de opere literare și artistice, de la articole de ziar la romane, de la desene la picturi și la opera de arhitectură, de la muzică la dans, de la fotografii la filme, precum și interpretările artistice.

DREPTURI
DE AUTOR

INVENȚII

Folosim elemente de proprietate industrială pretutindeni în căminul nostru. De exemplu **invențiile**.

O invenție este un **produs** sau un **procedeu** care oferă o **nouă modalitate** de a realiza ceva, sau oferă o **nouă soluție tehnică** pentru o problemă.

Invențiile sunt protejate prin **brevete** care conferă drepturi exclusive titularului de brevet. Acest lucru înseamnă că invenția brevetată nu poate fi executată, folosită, distribuită sau comercializată fără consimțământul titularului de brevet.

Protecția prin brevet este acordată pe o perioadă de timp limitată, de obicei de 20 de ani de la data înregistrării cererii de brevet. Odată cu expirarea brevetului încetează și protecția iar invenția intră în domeniul public, putând fi exploatată comercial de alte persoane.



INOVAȚIA

Courtesy of De Dietrich (1989 refrigerator); Dyson Appliances Ltd. (1988 vacuum cleaners); Electrolux (other refrigerators and vacuum cleaners)



1925



1938



1949-55



1999



1905



1922



1952



1990



1912



1919-25



1970-75



1998

Brevetele oferă nu numai stimulente materiale persoanelor, prin faptul că asigură **recunoaștere** și **recompensă** materială, ci contribuie și la îmbogățirea patrimoniului de cunoștințe tehnice din lume. Titularii de brevete au obligația să facă publice informații în legătură cu invenția lor; acest lucru oferă informații foarte prețioase altor inventatori și constituie sursa de inspirație pentru generațiile viitoare de cercetători și inventatori.

Acest lucru conduce la proliferarea **invenției** și inovației, lucru ilustrat de progresul înregistrat de produsele expuse alăturat, multe dintre ele fiind rezultatul unor invenții.

EVOLUȚIE



M A R C I



O marcă este un semn distinctiv care identifică anumite produse și servicii. Mărcile datează din vremuri străvechi, când meșteșugarii își imprimau semnăturile, sau „mărcile” pe produsele lor.

DREPTUL EXCLUSIV

O marcă - în stânga fiind ilustrate câteva exemple bine cunoscute de acest fel - poate fi orice combinație de cuvinte, litere, numere sau desene, imagini, simboluri sau chiar sunete muzicale.

O marcă înregistrată asigură protecție titularului mărcii, conferindu-i **dreptul exclusiv** de folosire a acesteia pentru identificarea **produselor sau serviciilor**, sau de a autoriza o altă persoană să o folosească.



courtesy of © Shell, © The Coca-Cola Company, and © Vegemite

Sistemul actual de înregistrare și protecție a mărcilor îi ajută pe consumatori să identifice și să cumpere produse cu **încredere**, pe baza **reputației și calității** unui produs care sunt indicate de marca unică a produsului. O marcă este în general protejată pentru cel puțin 10 ani iar perioada de protecție poate fi reînnoită nelimitat prin plata taxelor aferente și atât timp cât marca rămâne în uz pentru un anumit produs.



DESENE ȘI MODELE INDUSTRIALE

Un desen sau model industrial este aspectul **ornamental** sau **estetic** al unui articol. Acest aspect poate fi reprezentarea tridimensională, cum ar fi de exemplu forma sau suprafața unui articol, sau bidimensională cum ar fi textura, liniile sau culoarea.

Desenele și modelele industriale fac un articol atractiv și ademenitor, și-i sporesc valoarea comercială. Din acest motiv ele sunt protejate; titularului unui desen sau model industrial înregistrat i se asigură dreptul exclusiv împotriva copierii sau imitării neautorizate. În mod normal protecția durează inițial zece ani, după care poate fi reînnoită pe trei perioade succesive de cinci ani.

Această protecție ajută la dezvoltarea economică încurajând **creativitatea** în industrie, precum și în artele și meseriile tradiționale. Această protecție contribuie de asemenea la promovarea unor produse mai **inovatoare** și mai **atractive din punct de vedere estetic**. Acest lucru se poate vedea în ilustrațiile din partea dreaptă și jos - de-a lungul anilor, desenele și modelele industriale au contribuit la realizarea unor telefoane și televizoare mai eficiente, mai atractive și adaptate nevoilor noastre.



1910



1937



1985



1990



1930



1955



1972



1995

Courtesy of IBM (Screen telephone)

INDICAȚII GEOGRAFICE



LOCUL DE ORIGINE

Nume cum ar fi **Champagne, Roquefort, Darjeeling, Havana** și **Chianti** nu sunt numai denumirile unor locuri. Ele sunt indicații geografice de origine, care sunt aplicate unor produse anume - în aceste cazuri, vin spumant, brânză, ceai, țigări de foi și vin roșu - ele au caracteristici special identificate prin **locul de origine** geografică.

Deoarece aceste nume și produsele asociate lor dobândesc adeseori o reputație deosebită pentru o anumită calitate sau proprietate, ele sunt protejate de diferite legi naționale și acorduri internaționale. Din acest motiv, de exemplu, vinul spumant din regiunea Champagne din Franța se numește Champagne, iar alte produse similare sunt identificate pur și simplu ca vin spumant.



Champagne

Roquefort

Darjeeling

Chianti

Courtesy of: La S.A. des Caves et Producteurs reunis de Roquefort (Roquefort Cave Abeille); R. Twinning & Co. Ltd (Darjeeling Tea); Agricola San Felice SpA (Chianti)

UN UNIVERS AL PROPRIETĂȚII INTELECTUALE

În interiorul acestui frigider se află un univers al proprietății intelectuale. Produsele alimentare de calitate poartă fiecare o **marcă**, asigurând consumatorul de o calitate anume. Modul lor special de ambalare (cutii de conserve, ambalate în vid, recipiente care se deschid cu o cheie sau cu inel) pot fi atât **invenții brevetate** precum și, în multe cazuri, **desene sau modele industriale**. **Procedeele** de conservare a acestora pot de asemenea să fie brevetate.



DESENE ȘI MODELE INDUSTRIALE

Recipientele din plastic pentru păstrarea alimentelor sunt exemple de **desene sau modele industriale**, iar metoda de etanșare a acestora este **brevetată**.



Elementele mecanice ale frigiderului și procesele prin care alimentele sunt păstrate reci, reprezintă **invenții brevetate**. Elementele estetice - forma sertarelor, rafturilor, stilul și aspectul butoanelor pentru reglarea temperaturii sunt protejate ca **modele industriale**. Chiar și manualul de exploatare a frigiderului, ca text scris original, este protejat prin **drepturi de autor**.



Courtesy of: De Dietrich (refrigerator); Comalpe SA (Sardines "Bon Appétit"); Carlos Albo SA (Tuna "Albo"); Migros SA (Frozen apricots and Röstli Berner)



DREPTURI DE AUTOR

Drepturile de autor descriu drepturile conferite creatorilor pentru operele lor literare, muzicale și artistice, cum sunt romanele și poezia, cântecele și orchestrațiile muzicale, picturile și sculptura. Alte opere protejate prin drepturi de autor sunt filmele, coregrafia, arhitectura, hărțile și desenele tehnice precum și programele de calculator și bazele de date.

Drepturile conexe drepturilor de autor asigură protecție pentru artiști interpreți (ca de exemplu actori și muzicieni în spectacolele lor) pentru producători de înregistrări sonore (cum sunt compact discurile) în înregistrările lor și pentru organizații de radiodifuzare în programele lor radio și de televiziune.

Drepturile de autor oferă **drepturi exclusive** creatorilor de a folosi sau de a autoriza pe alții să le folosească operele. Creatorul unei opere poate interzice sau autoriza reproducerea operei sub diferite forme, inclusiv tipărirea, înregistrarea, radiodifuzarea, interpretarea publică, traducerea sau adaptarea.

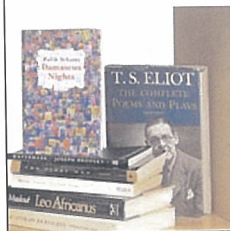
Drepturile de autor **încurajează creativitatea umană** și asigură



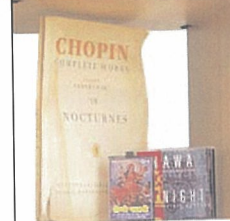
drepturi economice creatorilor, care le permit lor - sau moștenitorilor lor - să beneficieze financiar de opera lor, de obicei pe o perioadă de timp de 50 de ani după decesul creatorului. Acest lucru asigură nu

numai o **recunoaștere** a muncii lor ci și **stimulente** pentru a crea mai mult. Când ei creează, noi toți beneficiem printr-un mai mare acces și printr-o mai mare varietate a culturii, cunoștințelor și a divertismentului.

OPERE LITERARE



OPERE ARTISTICE ȘI ARHITECTURALE



OPERE MUZICALE

OPERELE LITERARE protejate prin drepturile de autor, includ romane, nuvele, scenariile, poezii și piese de teatru; opere neliterare, cum ar fi istoriile și biografiile; articolele de ziare și reviste; lucrările de referință cum sunt enciclopediile și dicționarele; programele de calculator și bazele de date. O operă nepublicată este guvernată de drepturile de autor în aceeași măsură ca și o operă publicată; în majoritatea țărilor chiar și operele vorbite sunt protejate prin drepturi de autor.

DREPTURI DE AUTOR

O largă gamă de opere **ARTISTICE** sunt protejate prin drepturi de autor. Acestea sunt picturile, desenele, litografiile, gravurile, fotografiile și sculptura; filmele, atât în formă cinematografică cât și benzile video și discurile video sunt protejate; la fel sunt și **OPERELE ARHITECTURALE** care includ design, desene și planuri.

CREAȚIILE MUZICALE, de la operă la cântece pop și la simfonii, sunt protejate prin drepturile de autor. Acestea includ atât partiturile scrise ale unei lucrări, precum și melodia și textul, fie că sunt înregistrate pe compact disc, radiodifuzate sau interpretate într-o sală de concert. Interpreții creațiilor muzicale, cum sunt muzicienii și cântăreții sunt protejați prin drepturi conexe în interpretările lor, la fel și producătorii de înregistrări și organizațiile de radiodifuziune.

OBIECTE SIMPLE, CREAȚII PROTEJATE

JUCĂRII

Coșul cu **jucării** conține o varietate de **desene sau modele industriale** - forma, aspectul, tușeul jucăriilor. Păpușile **Pisica cu pălărie** și **Minnie Mouse** reprezintă nu numai desene industriale; aventurile lor din cărți, muzica și filmele sunt de asemenea protejate prin **drepturile de autor**.



MOBILIER

Rafturile pentru cărți și patul (din dreapta), obiecte simple și practice pot fi protejate prin **desene sau modele industriale**.

DESENE ȘI MODELE TRADIȚIONALE

Kilimul cu model, țesut manual, din Maroc, prezentat în dreapta ar putea să fie de asemenea protejat ca **desen sau model industrial**, pentru a oferi recompensă creatorului desenului. Husa de pat din bumbac,

realizată în India, prezintă de asemenea un motiv indigen care ar putea fi înregistrat ca **desen sau model industrial**.

Problemele referitoare la protecția **culturii, folclorului, cunoștințelor indigene și tradiționale**, precum și **inovația** reprezintă un domeniu de studiu care ia amploare în sfera proprietății intelectuale.

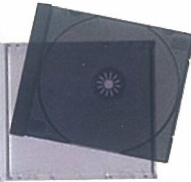


COMPACT - DISC: CREATIVITATE, INOVAȚIE, EVOLUȚIE

Courtesy of: Spate communication visuelle (CD cover)



Compact disc



„Cutia de bijuterii”



Modelul copertei



Modelul CD-ului

Courtesy of: Sony PlayStation, IBM (DVD player)



Playstation



DVD

Compact discul demonstrează deasemenea cum într-un produs simplu, familiar pot fi cuprinse simultan mai multe obiecte ale proprietății intelectuale. Procedeele de înregistrare și redare sunt **invenții brevetate**; muzica sau programul conținut pe un disc se protejează prin **drepturile de autor**, după cum sunt și ilustrațiile și desenul de pe copertă; caseta „cutiei de bijuterii” este nu numai o invenție ci și un **model industrial**.

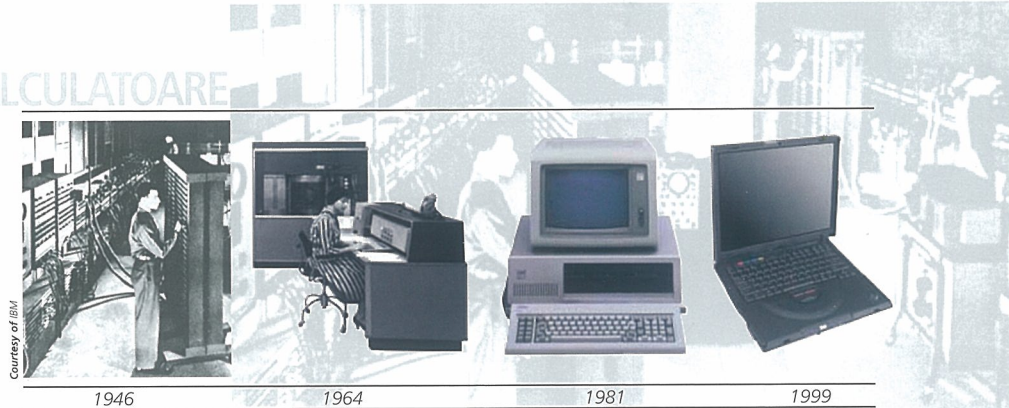
Tehnologia compact-discurilor, exploatată comercial în anii 1970 întâi pentru reproducere de muzică, a fost adaptată pentru programe de calculator (software), jocuri pe calculator și ca instrumente educaționale interactive. Tehnologia a evoluat în continuare permițând reproducerea unor filme artistice de lung metraj care pot fi vizionate acasă pe discuri digitale cunoscute sub numele de DVD-uri.

TEHNOLOGIA & INOVAȚIA: O REVOLUȚIE ÎN VIAȚA NOASTRĂ

Probabil nici o invenție din timpurile recente nu a revoluționat atât de mult modul nostru de viață cum a făcut-o calculatorul. Cândva suficient de mare - pentru a satisface necesitățile - încât putea să ocupe o cameră întreagă, **inovația tehnologică** a realizat calculatoare de aceeași putere care acum încap în palma unei mâini.

Dezvoltarea calculatoarelor personale sau a PC-urilor, în anii 1970 a adus calculatorul în casă. Acest lucru a avut un impact profund asupra vieții noastre de zi cu zi.

Odată cu amploarea luată de Internet și World Wide Web, care leagă între ei **calculatoarele și oamenii** din lumea întreagă, suntem martorii unei revoluții cu mult mai dramatice: și anume a modului în care comunicăm unii cu alții, modul cum învață copiii noștri, și felul cum folosim și beneficiem de rezultatele **creativității umane**.



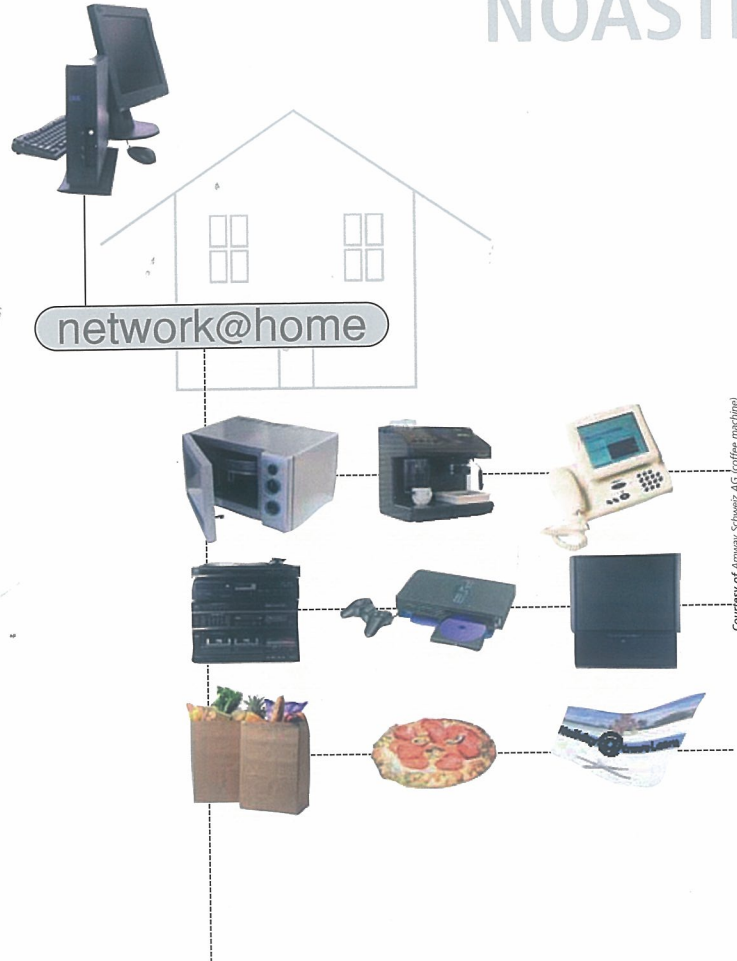
... ȘI ÎN CAMINELE NOASTRE

Aceste inovații schimbă de asemenea **natura** căminelor noastre. Căminul unui viitor nu prea îndepărtat va fi un cămin „inteligent”, un cămin **legat într-o rețea**. Va fi un cămin în care diferitele invenții și aparate de uz casnic - frigider, telefon, cuptor, aspirator, televizor - sunt legate împreună ca ramurile unui copac.

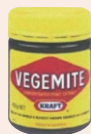
R E T E L E

Din bucătărie, dormitor sau chiar dintr-un birou situat la distanță de kilometri, vom avea posibilitatea să comunicăm cu aceste obiecte prin intermediul unei rețele de calculator similare internetului. Vom avea posibilitatea să comandăm efectuarea curățeniei în casă, să comandăm cele necesare pentru masă sau să programăm vizionarea unui film (livrat digital prin intermediul aceleiași rețele), toate acestea prin apăsarea unui buton.

Această casă a viitorului va fi fără îndoială inteligentă; plină de lucruri inteligente, mai complicate, care totuși au menirea să ne simplifice viața. Cât privește tot ceea ce ne înconjoară acasă - aparate, artă, muzică sau mașini, sofisticate sau simple - toate au aceeași sursă esențială. Ele sunt roadele inventivității omenești.



INVENȚIILE LA NOI



ACASĂ



Proprietatea
Intelectuală în
Viața Cotidiană



Organizația Mondială de
Proprietate Intelectuală
(OMPI) mulțumește
următoarelor firme pentru
contribuția lor la realizarea
acestei expoziții:

- Amway Suisse S.A.
- Bang & Olufsen AG
- Cooperative Migros -
Geneve • De Dietrich
Electromenager S.A.
- Dyson S.A. • Cie des
Montres Longines
Francillon S.A. • Manor-La
Placette
- Micasa & Home S.A.
- Novasit S.A.R.L.
- Reichel Cuisines S.A. -
Bulthaupt • Teo-Jacobs S.A.
- Souk Deco, Artisanat
Marocain • Stokke AG
- The Swatch Group S.A.

Adresa OMPI:
34, chemin des
Colombettes
P.O. Box 18
CH - 1211 Geneva 20
Switzerland

Telefon:
41 22 338 91 11

Fax:
41 22 733 54 28

e-mail:
wipo.mail@wipo.int

Adresa biroului de
Coordonare a OMPI din
New York este:
2, United Nations Plaza
Suite 2525
New York, N.Y. 10017
United States of America

Telefon:
1 212 963 6813

Fax:
1 212 963 4801

e-mail:
wipo@un.org

Pentru mai multe informații vă puteți adresa la:

Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

Str. Ion Ghica nr. 5, sector 3, București, România
Tel: (4021) 306.08.00 - (4021) 306.08.29
Fax: (4021) 312.38.19
<http://www.osim.ro>